

AUTORITATEA
NAȚIONALĂ
PENTRU
CALIFICĂRI

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Înregistrat ca operator de date cu caracter personal cu nr. 25720

Strategia Autorității Naționale pentru Calificări - 2015 în perspectivă - 2020

CUPRINS

I. Context general național și european

II. Cadrul legal de funcționare și organizare a Autorității Naționale pentru Calificări (ANC)

III. Cadrul legal de reglementare a formării profesionale continue a adulților

IV. Cadrul instituțional al formării profesionale continue a adulților

V. Participarea adulților la învățarea pe tot parcursul vieții

VI. Analiza SWOT a formării profesionale continue a adulților

VII. Standardele ocupaționale - element de bază al strategiei formării profesionale

VIII. Direcții de acțiune în formarea profesională continuă a adulților

IX. Concluzii

X. Plan de măsuri urgente pentru 2015

I. Context general național și european

1. Recomandările specifice de țară ale Consiliului privind Programul național de reformă al României pentru 2014 și Programul de convergență al României pentru 2014¹ evidențiază o rată ridicată de inactivitate, utilizarea insuficientă a potențialului forței de muncă, dar și necesitatea de a spori calitatea și productivitatea muncii ca fiind elemente cheie pentru piața forței de muncă din România.

2. Resursele limitate de care dispun serviciile publice de ocupare a forței de muncă și lipsa unui sistem de măsurare a performanțelor limitează furnizarea eficientă de servicii personalizate pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, pentru angajatori, precum și integrarea politicilor active și pasive în domeniul pieței forței de muncă. România înregistrează un procent ridicat și în ceea ce privește tinerii care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (17,3 % în 2013).

3. În ultimii douăzeci de ani, domeniul educației și al formării profesionale a înregistrat un declin puternic al învățământului profesional și tehnic. Deși au fost inițiate mai multe reforme și proiecte-pilot, disponibilitatea învățământului profesional și tehnic, relevanța sa pentru piața forței de muncă și implicarea agenților economici în învățarea la locul de muncă și în uceniciei rămân la un nivel scăzut.

4. În privința corelării dintre competențele absolvenților de învățământ terțiar și cerințele pieței există deficiențe majore, iar legătura dintre întreprinderi, parteneri sociali și universități rămâne deficitară, așa cum indică rata ridicată a șomajului și faptul că mulți absolvenți de învățământ superior își găsesc un loc de muncă în profesii care fie nu corespund pregătirii lor universitare, fie sunt sub nivelul lor de calificare.

5. Rata de participare a adulților la învățarea pe tot parcursul vieții continuă să fie printre cele mai scăzute din UE, iar rata de părăsire timpurie a școlii este în continuare una dintre cele mai ridicate din UE.

6. În baza analizei realizată de către Comisia Europeană privind politica economică a României, evaluarea Programului de convergență și a Programului național de reformă și ținând seama de necesitatea de a consolida guvernarea economică globală a Uniunii Europene prin oferirea unei contribuții a UE la deciziile naționale viitoare au fost elaborate câteva recomandări, conforme cu normele și orientările UE. În acest sens, în domeniul educației și al formării profesionale, recomandările sunt următoarele:

- asigurarea/creșterea calității și a accesului la învățământul profesional și tehnic, la ucenicie, la învățământul terțiar și la învățarea pe tot parcursul vieții și adaptarea lor la necesitățile pieței forței de muncă.

7. Prezenta Strategie vine în întâmpinarea și sprijinirea procesului de punere în aplicare a recomandărilor prezentate anterior, luându-se în considerare atribuțiile stabilite prin lege pentru a fi îndeplinite de către Autoritatea Națională pentru Calificări.

8. Având în vedere documentele strategice care definesc cadrul planificării strategice pentru formarea profesională continuă și învățarea pe tot parcursul vieții:

- Concluziile Consiliului din 12 mai 2009 privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale (ET 2020)

[http://eur-lex.europa.eu/legal-](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52009XG0528(01)&from=RO)

[content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52009XG0528\(01\)&from=RO](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52009XG0528(01)&from=RO)

- Comunicatul de la Bruges privind intensificarea cooperării europene în domeniul educației și formării profesionale pe perioada 2011-2020

---

¹ http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/csr2014_romania_en.pdf;

- http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/doc/brugescom_ro.pdf*
- Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor “Regândirea educației: investiții în competențe pentru rezultate socio-economice mai bune”
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52012DC0669&from=RO>
  - RECOMANDAREA CONSILIULUI din 8 iulie 2014 privind Programul național de reformă al României pentru 2014 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al României pentru 2014
  - *http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/csr2014_council_romania_ro.pdf*
  - Rezoluția Consiliului privind un plan european reînnoit pentru învățarea în rândul adulților (2011/C 372/01)
[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011G1220\(01\)&from=RO](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011G1220(01)&from=RO)
  - Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013–2020–2030
<http://www.mmediu.ro/beta/domenii/dezvoltare-durabila/strategia-nationala-a-romaniei-2013-2020-2030>
  - Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014 – 2020
<http://www.research.ro/ro/articol/3343/strategia-nationala-de-cercetare-si-inovare-2014-2020>
  - Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020
http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Munca/2014-DOES/2014-01-31_Anexa1_Strategia_de_Ocupare.pdf
  - Strategia Națională pentru Competitivitate 2014-2020
http://www.minind.ro/%5C/strategie_competitivitate/Strategia_Nationala_de_Competitivitate_iunie_2014.pdf
  - Strategia Integrată de Dezvoltare a Resurselor Umane din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții 2009-2020
http://www.fonduri-structurale.ro/Document_Files/Stiri/00004296/p0yhg_sidru.pdf

II. Cadrul legal de funcționare și organizare a Autorității Naționale pentru Calificări (ANC)

1. Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) este o instituție publică cu personalitate juridică, organ de specialitate în coordonarea Ministerului Educației Naționale (MEN), înființată prin Legea Educației Naționale nr. 1/2011, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 18/10.01.2011, Partea I.

2. Legea Educației Naționale nr. 1/2011, art. 340 prevede înființarea Autorității Naționale pentru Calificări – ANC cu atribuții în ceea ce privește elaborarea Cadrului național al calificărilor și gestionarea Registrului național al calificărilor și a Registrului național al furnizorilor de formare profesională a adulților. De asemenea, ANC are atribuții în asigurarea compatibilității sistemului național al calificărilor cu celelalte sisteme de calificare existente la nivel european și internațional, în elaboarea de propuneri către Ministerul Educației Naționale privind actele normative referitoare la sistemul național al calificărilor și la dezvoltarea resurselor umane, inclusiv formarea profesională a adulților.

3. Cadrul legal de organizare și funcționare al Autorității Naționale pentru Calificări este asigurat conform prevederilor HG nr. 556 din 25 mai 2011 (privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Calificări), completată și modificată de HG nr. 780 din 16 octombrie 2013.

4. Potrivit HG nr. 556/2011, ANC are misiunea de asigurare a cadrului general pentru realizarea formării profesionale continue și dezvoltarea de calificări necesare susținerii unei resurse umane competitive, capabile să funcționeze eficient în societatea actuală și într-o comunitate a cunoașterii (art.3);

- conform art. 4 lit. (i), asigură calitatea în formarea profesională continuă a adulților, inclusiv prin elaborarea și aplicarea de metodologii, standarde și proceduri specifice, în colaborare cu instituțiile interesate;

- conform art. 4 lit. (m), aprobă standardele ocupaționale cu avizul consiliului și al comitetelor sectoriale, coordonează și controlează la nivel național elaborarea standardelor ocupaționale și a standardelor de pregătire profesională.

5. OUG nr. 49/2014 privind instituirea unor măsuri în domeniul educației, cercetării științifice și pentru modificarea unor acte normative cuprinde reglementări privind înființarea în cadrul ANC a Centrului Național de Acreditare (CNA). Conform art. I alin. (94), CNA este o structură fără personalitate juridică cu scopul de a autoriza centrele de evaluare a competențelor profesionale precum și pentru a acredita centre de evaluare și organisme de evaluare.

III. Cadrul legal de reglementare a formării profesionale continue a adulților

- *Ordonanța Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, republicată*, precum și actele normative subsecvente (referitoare la normele de aplicare, metodologiile, procedurile, clasificările și nomenclatoarele specifice), prin care sunt reglementate:

- criteriile și procedurile de evaluare în vederea autorizării atât a programelor de formare profesională a adulților, cât și a furnizorilor care vor desfășura programul respectiv;
- formarea profesională, evaluarea și certificarea bazate pe competențe;
- evaluarea și recunoașterea competențelor dobândite pe alte căi decât cele formale.

- *Legea nr. 1/2011 – Legea educației naționale, cu modificările și completările ulterioare*, Titlul V dedicat învățării pe tot parcursul vieții reglementează cadrul general și integrator al învățării pe tot parcursul vieții în România. De asemenea, sunt definite educația permanentă și învățarea pe tot parcursul vieții:

- ”*educația permanentă*” reprezintă totalitatea activităților de învățare realizate de fiecare persoană pe parcursul vieții în contexte formale, nonformale și informale, în scopul formării sau dezvoltării competențelor dintr-o multiplă perspectivă: personală, civică, socială ori ocupațională;
- ”*învățarea pe tot parcursul vieții*” cuprinde educația timpurie, învățământul preuniversitar, învățământul superior, educația și formarea profesională continuă a adulților.

- *Legea nr. 53/2003 – Codul Muncii, republicată* cuprinde prevederi specifice referitoare la formarea profesională a angajaților în întreprinderi, dar și la obligativitatea angajatorilor de a facilita accesul adulților la formare profesională la fiecare doi ani (sau la fiecare trei ani, în funcție de numărul de angajați).

- *Hotărârea Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor, cu modificările și completările ulterioare* prevede organizarea pe 8 niveluri de calificare a Cadrului național al calificărilor, niveluri de calificare ce pot fi dobândite prin sistemul formal de educație și formare profesională din România și prin recunoașterea rezultatelor învățării dobândite prin învățare în contexte nonformale și informale, din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții.

- *Ordinul ministrului educației naționale și al ministrului delegat pentru învățământ superior, cercetare științifică și dezvoltare tehnologică nr. 3973/2014 privind echivalarea nivelurilor de calificare obținute prin sistemul național de învățământ și formarea profesională a adulților, anterior momentului intrării în vigoare a Cadrului național al calificărilor, cu nivelurile de calificare stabilite prin Cadrul național al calificărilor* reglementează echivalarea nivelurilor de calificare stabilite conform prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 522/2003 (pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor OG nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților) cu nivelurile de calificare stabilite conform Cadrului național al calificărilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 918/2013.

IV. Cadrul instituțional al formării profesionale continue a adulților

1. *Autoritatea Națională pentru Calificări* elaborează Cadrul național al calificărilor pe baza Cadrului european al calificărilor, gestionează Registrul național al calificărilor și Registrul național al furnizorilor de formare profesională a adulților. Autoritatea Națională pentru Calificări coordonează autorizarea furnizorilor de formare profesională continuă la nivel național, coordonează sistemul de asigurare a calității în formarea profesională continuă și activitățile comitetelor sectoriale. Procesul de autorizare a furnizorilor de formare profesională este realizat de către comisiile de autorizare județene, respectiv a municipiului București.

2. *Ministerul Educației Naționale* are ca atribuții principale, în domeniul învățării pe tot parcursul vieții: elaborarea de strategii și politici naționale în domeniul educației și al formării profesionale, de reglementări referitoare la organizarea și funcționarea sistemului de educație din România; monitorizarea, evaluarea și controlul, direct sau prin organisme abilitate, a funcționării sistemului educațional și al furnizorilor de educație; stabilirea mecanismelor și metodologiilor de validare și recunoaștere a rezultatelor învățării; elaborarea, împreună cu Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, a politicilor în domeniul educației non-formale a adulților și vârstnicilor.

3. *Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice* are ca atribuții principale, în domeniul învățării pe tot parcursul vieții: elaborarea împreună cu Ministerul Educației Naționale a politicilor și a strategiilor naționale privind formarea profesională a adulților; reglementarea formării profesionale la locul de muncă și a formării profesionale prin ucenicie la locul de muncă; monitorizarea, evaluarea, acreditarea și controlarea, directă sau prin organisme abilitate, a furnizorilor de formare, alții decât cei din cadrul sistemului național de învățământ.

4. *Ministerul Culturii* are ca atribuții principale, în domeniul învățării pe tot parcursul vieții: stimularea creșterii gradului de acces și de participare a publicului la cultură; propunerea și promovarea parteneriatelor cu autoritățile administrației publice locale și cu structurile societății civile pentru diversificarea, modernizarea și optimizarea serviciilor publice oferite de instituțiile și așezămintele de cultură, în vederea satisfacerii necesităților culturale și educative ale publicului; promovarea recunoașterii competențelor profesionale din domeniul culturii.

5. *Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM)* are ca atribuții principale, în domeniul învățării pe tot parcursul vieții: coordonarea la nivel național a activității de formare profesională a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, potrivit legii, punerea în aplicare a politicilor și strategiilor privind calificarea și recalificarea persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă; organizarea de programe de formare profesională pentru aceste categorii de adulți prin centre proprii, prin centre private sau prin furnizori de formare profesională autorizați; atribuirea de programe de formare profesională prin încredințare directă, prin selecție de oferte sau prin licitație, în condițiile legii.

6. *Institutul Național de Statistică* elaborează periodic *Ancheta formării profesionale în întreprinderi (FORPRO)*. Rezultatele Anchetei formării profesionale în întreprinderi (FORPRO), alături de informațiile furnizate de alte anchete, sunt utilizate de factorii de decizie în stabilirea de acțiuni și măsuri pentru strategiile de dezvoltare economică și socială, cât și în implementarea de programe privind măsuri active de îmbunătățire a calificării forței de muncă în vederea sporirii gradului de acces pe piața muncii.

7. Încă din anul 2004, România a dezvoltat și implementat un sistem de evaluare și certificare a competențelor profesionale dobândite pe alte căi decât cele formale. Evaluarea și certificarea competențelor profesionale se pot realiza în *centre de evaluare și certificare a competențelor profesionale*, autorizate de către *Autoritatea Națională pentru Calificări*

(ANC), conform prevederilor *Procedurii de evaluare și certificare a competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale*, aprobată prin *Ordinul ministrului muncii, solidarității sociale și familiei și al ministrului educației și cercetării nr. 468/4.543/2004*, cu modificările și completările ulterioare.

8. În anul 2014, *Autoritatea Națională pentru Calificări* înființează prin OUG 49/2014 *Centrul Național de Acreditare* ca structură fără personalitate juridică, cu scopul de a autoriza centrele de evaluare a competențelor profesionale precum și pentru a acredita centre de evaluare și organisme de evaluare.

V. Participarea adulților la învățarea pe tot parcursul vieții

1. În ultimul deceniu, învățarea în rândul adulților a ocupat o poziție centrală în cadrul politicilor de cooperare europeană în domeniul educației și formării profesionale. Astfel, Miniștrii educației din țările membre ale Uniunii Europene au fost de acord ca, până în anul 2020, cel puțin 15% dintre adulți să participe la o formă de educație sau formare profesională, datorită contribuției esențiale a educației adulților la competitivitate, angajare pe piața muncii și adaptabilitate socială.

2. Participarea adulților la procesul de învățare pe tot parcursul vieții este departe de a atinge nivelul de referință de 15% în majoritatea statelor din UE. Doar Danemarca, Olanda, Finlanda, Suedia și Marea Britanie au depășit acest obiectiv.

3. Uniunea Europeană a oferit o serie de recomandări care se referă la provocările legate de necesitatea adoptării unei strategii de învățare pe tot parcursul vieții, care să ofere adulților cu competențe scăzute acces la învățare pe tot parcursul vieții și să consolideze coerența dintre educație, învățare pe tot parcursul vieții, formare profesională și ocuparea forței de muncă.

4. Una dintre provocările adresate României este reprezentată de creșterea ratei de participare a adulților (25-64 de ani) la învățarea pe tot parcursul vieții la 10%, până în anul 2020. România nu a înregistrat, până în acest moment, un progres considerabil cu privire la acest indicator, dacă ținem cont că în ultimii 6 ani (2007-2013) a crescut doar cu 0,7 procente (2 % în momentul actual)². Conform statisticilor, țara noastră are una dintre cele mai mici rate ale participării adulților la învățarea pe tot parcursul vieții, înregistrând un progres sub minimul stabilit de Comisia Europeană.

5. Validarea și recunoașterea învățării informale și non-formale sunt considerate ca fiind unele dintre instrumentele necesare pentru a motiva adulții să se implice în procesul de învățare pe tot parcursul vieții. Toate statele membre UE, inclusiv România, au dezvoltat, sau dezvoltă cadre naționale ale calificărilor (CNC) în concordanță cu cadrul european al calificărilor (EQF). Mai mult de jumătate dintre țările membre ale UE au luat măsuri care se adresează dezvoltării calificărilor și sistemelor de asigurare a calității în educația și formarea profesională.

6. Mecanismele de asigurare a calității joacă un rol important în sprijinirea instituțiilor de educație și formare profesională și a persoanelor care au ca obiect de activitate dezvoltarea politicilor privind asigurarea calității sistemelor de educație și formare profesională. **Asigurarea calității crește transparența și stă la baza încrederii în relevanța și calitatea învățării, competențelor și calificărilor, care la rândul lor reprezintă baza încrederii pentru calitatea instituțiilor și a celor care oferă educația și formarea profesională.**

---

² <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsdsc440&plugin=1>

VI. Analiza SWOT a formării profesionale continue a adulților

1. Rata foarte scăzută de participare a adulților la învățarea pe tot parcursul vieții atrage atenția asupra necesității dezvoltării unei culturi a formării profesionale continue și a creșterii conștientizării importanței acesteia, nu doar pentru beneficiarii cursurilor de formare profesională continuă, ci și pentru toți actorii implicați în formarea profesională, respectiv autorități locale/regionale/naționale, comitete sectoriale, angajatori, furnizori de formare profesională.

2. La acest indicator scăzut de participare a adulților la învățarea pe tot parcursul vieții se adaugă lipsa unui cadru legislativ adecvat care să răspundă acestor provocări și să permită identificarea unor soluții eficiente.

3. Prin proiectul „Implementarea Agendei Europene pentru Educația Adulților”³, implementat de către Autoritatea Națională pentru Calificări, s-au derulat o campanie de conștientizare și informare privind participarea adulților la învățarea pe tot parcursul vieții în cadrul a 8 evenimente regionale, precum și un seminar de consultare cu partenerii sociali și părțile interesate privind educația și formarea profesională.

4. În cadrul celor 8 întâlniri regionale și a seminarului au fost dezbătute subiecte și teme precum învățarea în rândul adulților, formarea profesională continuă, legislația din domeniu, priorități și provocări identificate la nivel local, regional și național în învățarea pe tot parcursul vieții și formarea profesională continuă, relația cu partenerii sociali, bunele practici și oportunitățile de finanțare în educația și formarea profesională a adulților. De asemenea, au fost atinse aspecte privind calitatea în formarea profesională continuă a adulților și monitorizarea activității desfășurate de furnizorii de formare, iar pe baza discuțiilor a fost elaborată o analiză SWOT aplicată formării profesionale continue a adulților (puncte tari, puncte slabe, oportunități – recomandări pentru o mai bună funcționare a sistemului și pentru implicarea adulților în procesul de formare profesională, posibile inițiative etc. –, amenințări).

5. Analiza SWOT a relevat următoarele:

<i>Puncte slabe în formarea profesională continuă a adulților</i>	<i>Puncte tari în formarea profesională continuă a adulților</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unui număr insuficient de Comitete Sectoriale (parteneri sociali) • Legea dialogului social - Legea nr. 62/2011 – reprezentativitate excesivă și inexistența contractelor colective • Lipsa informării privind activitatea Comitetele Sectoriale • Comunicare defectuoasă între furnizorii de formare profesională, Comitetele Sectoriale și factorii de decizie • Interes redus pentru voluntariat, inexistența stimulentele • Finanțare redusă a Comitetele Sectoriale, fonduri insuficiente alocate elaborării, revizuirii și avizării Standardelor Ocupaționale • Inconsecvență în realizarea metodologiilor de elaborare a Standardelor Ocupaționale • Lipsa unui inventar al calificărilor – necesar de formare profesională	<ul style="list-style-type: none"> • Colaborarea dintre Autoritate Națională pentru Calificări și Comitetele Sectoriale (implicare în reglementarea FPCA) • Disponibilitatea ANC pentru consultare și colaborare cu factorii interesați • Legislația națională în domeniu FPCA armonizată cu legislația europeană – CNC- EQF • Existența Standardelor Ocupaționale – consultare inițială cu Comitetele Sectoriale (C.S.) – doar cu viza CS • Existența unei metodologii de realizare a Standardelor Ocupaționale – consecvență • Tendința de armonizare a formării inițiale cu formarea profesională a adulților - bazată pe cerințele pieței muncii • Conștientizarea factorilor interesați, inclusiv cei de reglementare, cu privire la existența problemelor în domeniul FPC, cu efect direct asupra calității formării profesionale

³ Proiect nr. 374721-LLP-1-RO-GRUNDTVIG-AL-AGENDA „Implementarea Agendei Europene pentru Educația Adulților” finanțat cu sprijinul Comisiei Europene, prin Agenția Executivă pentru Educație, Cultură și Audiovizual, Programul „Învățare pe tot parcursul vieții”. Proiectul a fost implementat în perioada septembrie 2012 - octombrie 2014.

<ul style="list-style-type: none"> • Finanțarea necontrolată a proiectelor europene are ca efect distrugerea pieței formării – nu există o situație centralizată a proiectelor și a programelor furnizate • Interpretare proprie a legislației formării profesionale a adulților • Neasumarea responsabilității și lipsa eticii în cadrul procesului de formare profesională a adulților • Inexistența unui cod și a unui limbaj comun în domeniul formării profesionale a adulților • Lipsa unor standarde de cost pentru programele de formare profesională • Stabilirea duratelor programelor de calificare este arbitrară și nefundamentată – nu există repere • Metodologia de autorizare a furnizorilor de formare profesională nu prevede suficiente criterii privind calitatea - verificarea în timp real a programului de formare, a furnizorilor, certificatelor, absolvenților • Dificultatea recunoașterii competențelor demonstrate cu certificări internaționale • Neconectarea la sistemul european de educație și formare profesională • Inexistența unui Consiliul al ANC • Inexistența unui registru al formatorilor certificați • Resursa umană neuniform distribuită (evaluatorii din Comisiile de autorizare județene – nu sunt specialiști 	<ul style="list-style-type: none"> • Existența sistemului de evaluare nonformală • Experiența și rezultatele unor proiecte implementate de către ANC – Build Up Skills Qualishell, PHARE 2004, 2005, 2006, CALISIS, Formator, CNC-FPC • Existența instrumentelor europene – EQF, ESCO, ECVET, ISCO, ISCED, EUROPASS, EQAVET • Nevoia de formare profesională identificată prin agenți economici • Acordul entităților implicate în domeniul formării profesionale în ceea ce privește necesitatea legislației noi pentru calificări • Înființarea primelor comitete de standardizare la nivel național – IT
<p><i>Oportunități în formarea profesională continuă a adulților</i></p>	<p><i>Amenințări în formarea profesională continuă a adulților</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Implicarea Camerelor de Comerț și Industrie (partener social) în formarea profesională a adulților • O nouă lege a formării profesionale continue a adulților • Legislație pentru asigurarea calității • Promovarea formării profesionale ca factor de stabilitate economică și socială • Stabilirea sectoarelor economice prioritare • Standarde ocupaționale noi • Sistem de monitorizare a formării profesionale • Creșterea gradului de formare profesională în rândul celor fără învățământ obligatoriu finalizat • O nouă abordare a învățământului profesional ca al treilea pilon al educației, după educația generală și învățământul superior. 	<ul style="list-style-type: none"> • Puțini factori interesați cunosc terminologia și utilitatea acestora – SO, SPP, Analiză Ocupațională, Calificare, FPCA • Personal autohton necalificat pentru piața muncii • Productivitate scăzută • Declin economic • Creșterea imigrației • Ieșirea din piața formării profesionale • Creșterea șomajului • Separarea educației/formării de cerințele pieței muncii • Intrarea pe piață a furnizorilor străini

VII. Standardele ocupaționale - element de bază al strategiei formării profesionale

1. Adoptarea în România a standardelor ocupaționale a avut la bază nevoia de a asigura funcționarea unui mecanism clar de cooperare între furnizorii de formare profesională continuă și cerințele reale ale pieței muncii.

Tendința europeană în formarea profesională pe o piață extinsă, cu multe particularități naționale, este de standardizare. Noțiunea de standard oferă recunoaștere națională și conduce la asigurarea calității.

2. Prin decizia nr. 57 din 03.03.2014, Autoritatea Națională pentru Calificări aprobă un nou model de standard ocupațional, intitulat Standard ocupațional pentru educație și formare profesională. Standardul ocupațional pentru educație și formare profesională este un instrument care stabilește legătura între cerințele pieței muncii, exprimate prin deprinderile și competențele necesare practicării unei ocupații și elementele definitorii ale educației și formării profesionale exprimate prin: cunoștințe, nivel de calificare, nivel educațional, plan și programă de formare teoretică și practică, condiții de acces, condiții de promovare, dezvoltare personală, diplome/certificate, suplimente la diplome/certificate, în condiții de asigurare a calității sistemului. Este un primul model de standard național pentru educație profesională.

3. Standardul ocupațional pentru educație și formare profesională este astfel structurat încât permite transpunerea cu ușurință a informațiilor necesare completării suplimentului la certificatul profesional Europass, ce va reprezenta elementul definitiv al viitorului pașaport profesional al individului, singurul care va asigura pe viitor mobilitatea forței de muncă pe piața Europeană.

4. Noul model de standard ocupațional permite ca educația și formarea profesională, necesare dobândirii certificatului pentru practicarea unei ocupații, să se realizeze în mod unitar la nivel național, similar țărilor dezvoltate din Europa.

5. Standardul ocupațional pentru educație și formare profesională are la bază câteva idei fundamentale în actuala piață a muncii și corelarea cerințelor acesteia cu piața educației și formării profesionale:

- individul deține **competențe profesionale** obținute pe căi formale, nonformale sau informale, ce îi sunt necesare dezvoltării personale și ocupării locurilor de muncă oferite temporar de piața muncii;
- formarea profesională pentru practicarea unei ocupații **este considerată o calificare** a individului în conformitate cu cerințele concrete ale locului de muncă, prin care se pun în evidență competențele specifice dobândite conform unui **standard profesional** unui loc de muncă, elaborat de specialiști;
- individul trebuie văzut dinamic, din perspectiva dezvoltării personale și a dobândirii permanente și continue de competențe de-a lungul vieții - **dezvoltarea carierei profesionale**; aceste competențe se vor înscrie în **pașaportul profesional**, indiferent de forma lor de dobândire și recunoaștere: formal, nonformal, informal;
- pentru competențele dobândite pe cale formală/nonformală trebuie să existe un plan de pregătire și o programă de formare teoretică și practică, reflectate în **suplimentul** care însoțește certificatul/diploma obținută – ceea ce ne conduce la **transparența dobândirii**, care este unul dintre pilonii educației și formării profesionale actuale;
- standardul ocupațional sprijină **mobilitatea individului**, deoarece ne arată corespondența, prin standarde și norme internaționale, dintre documentul/certificarea obținută la un furnizor

de formare autorizat în conformitate cu legislația națională și documente/certificate similare, obținute de absolvenți ai cursurilor de formare din țările spațiului european.

6. Prin standardele utilizate în educație și formare profesională se **facilitează dialogul cu piața muncii/comitetele sectoriale** și asociațiile profesionale, implicarea lor activă în verificarea și validarea standardelor, asigurând în timp o cooperare facilă între furnizorii de educație și formare profesională și piața muncii și conducând la consolidarea unor programe de educație și formare profesională de **calitate**, care asigură mobilitatea pe piața muncii, atât la nivel național cât și la nivel european.

VIII. Direcții de acțiune în formarea profesională continuă a adulților

1. *Relansarea parteneriatului social și implicarea tuturor actorilor interesați în educația și formarea profesională continuă a adulților*⁴, cu impact pentru întărirea capacității instituționale a ANC:

- Identificarea actorilor interesați în educația și formarea profesională continuă;
- Definirea rolului fiecărui actor (ANC, ministere, autorități, agenții, comitete sectoriale, Camera de Comerț și Industrie a României și cele județene, asociații profesionale, furnizori de formare profesională, comisii de autorizare, patronate, sindicate, angajatori etc.), precum și a responsabilităților și atribuțiilor ce revin fiecăruia în educația și formarea profesională continuă;
- Stabilirea unei agende comune de acțiune, agreată de toate părțile interesate, în spiritul Țintelor asumate de România, conform Programului Național de Reformă și Recomandărilor specifice de țară (transmise de Consiliul UE) în domeniul educației și formării profesionale continue a adulților, precum și urmând direcțiile de acțiune trasate în cadrul grupului de lucru ET 2020.
- Organizarea periodică⁵ a unor întâlniri/dezbateri, cu participare din partea furnizorilor de formare profesională continuă, a centrelor de evaluare a competențelor profesionale, comisiilor de autorizare, ministerelor de resort, ANC, comitetelor sectoriale, asociațiilor profesionale etc, pe tema educația și formarea profesională a adulților;

2. *Elaborarea și implementarea unui sistem de asigurare a calității în educația și formarea profesională a adulților*⁶:

- Elaborarea unor instrumente de monitorizare, control și ulterior clasificare a activității furnizorilor de formare profesională continuă a adulților care să reflecte, pe de-o parte, gradul de inserție pe piața muncii al absolvenților de formare profesională, dar și capacitatea administrativă și profesională a furnizorilor de FPA;
- Raportarea datelor privind cursurile de formare profesională organizate, numărul participanților formați, tipul de curs, formatorii etc. se va face către ANC în vederea prelucrării acestora și obținerii unor indicatori cât mai apropiați de realitate în privința formării profesionale a adulților, dar și pentru a permite implementarea unui sistem eficient de asigurare a calității;

---

⁴ Conform **Proiectului de Strategie pentru învățarea pe tot parcursul vieții** elaborat de Banca Mondială, capitolul III. *Construirea unui sistem de învățare pe tot parcursul vieții în România*, subcapitolul 3.1. Intervenții privind coordonarea : “Consolidarea coordonării între părțile interesate”.

⁵ ANC va derula, pe parcursul anului 2015, proiectul “Learn, for a better life” prin care este se va continua implementarea Agendei Europene pentru Educația Adulților. Proiectul este finanțat cu sprijinul Comisiei Europene, prin Agenția Executivă pentru Educație, Cultură și Audiovizual, Programul „Învățare pe tot parcursul vieții”. ANC va organiza întâlniri periodice cu factori de decizie, autorități locale/regionale/naționale, furnizori de formare profesională, comitete sectoriale, comisii de autorizare, centre de evaluare a competențelor profesionale, studenți, universități;

⁶ Conform **Proiectului de Strategie pentru învățarea pe tot parcursul vieții** elaborat de Banca Mondială, capitolul III. *Construirea unui sistem de învățare pe tot parcursul vieții în România*, subcapitolul 3.3. Intervenții privind reglementarea: “Crearea unui sistem de asigurare a calității pentru ÎPV”.

- Asigurarea transparenței sistemului de educație și formare profesională prin dezvoltarea, menținerea și interconectarea bazelor de date/sistemelor informaționale care conțin date despre formarea profesională continuă cu cele stabilite la nivel european;

3. Elaborarea unei legi a educației și formării profesionale a adulților:

- Elaborarea și folosirea unei terminologii comune, conform prevederilor conținute în recomandările și directivele Comisiei Europene, care va permite înțelegerea conceptelor cheie care stau la baza educației și formării profesionale a adulților;

- Integrarea în lege a instrumentelor care asigură managementul calității în educația și formarea profesională;

- Armonizarea legislației românești în domeniu cu bunele practici legislative din statele membre ale Uniunii Europene, precum și cu prevederile directivelor și recomandărilor Comisiei Europene;

- Introducerea modelului de Standard Ocupațional, ca instrument de standardizare a unei ocupații, prin detalierea competențelor specifice respectivei ocupații și corelarea acestora cu cele stabilite în **platforma electronică europeană a competențelor și deprinderilor/abilităților - ESCO**;

- Menționarea obligativității eliberării suplimentului Europass pentru fiecare tip de certificat eliberat unui participant în urma frecventării unui curs de formare profesională sau evaluare a competențelor profesionale;

- Flexibilizarea și fluidizarea comunicării între furnizorii de formare profesională continuă și comisiile de autorizare prin descreșterea birocrăției și utilizarea sistemelor informatice.

4. Promovarea importanței și impactului social al educației și formării profesionale a adulților asupra participanților la învățarea pe tot parcursul vieții⁷:

- Construirea unei relații de parteneriat între furnizorii de formare profesională și reprezentanții din piața muncii prin crearea unui portal românesc al competențelor și deprinderilor/abilităților profesionale;

- Corelarea eficientă între oferta furnizorilor de formare profesională și cerințele pieței muncii care să producă efecte atât asupra reducerii șomajului, dar și cu efecte imediate privind îmbunătățirea condițiilor de trai ale cetățenilor;

- Încurajarea agenților economici de a oferi cursuri de formare profesională propriilor angajați și monitorizarea acestora;

- Posibilitatea de a oferi susținere financiară atât participanților la învățarea pe tot parcursul vieții, cât și angajatorilor pentru a sprijini și dezvolta dinamica pieței de formare profesională;

- Conștientizarea actorilor interesați cu privire la importanța participării adulților la învățarea pe tot parcursul vieții, cu impact direct asupra creșterii nivelului de trai, dar și în privința accesului la oportunitățile de locuri de muncă oferite de piața muncii;

- Promovarea posibilităților de acces al adulților la educația și formarea profesională, inclusiv posibilitatea de evaluare a competențelor profesionale dobândite în contexte nonformale și informale.

5. Monitorizarea și informatizarea sistemului de formare profesională continuă a adulților

- Asigurarea colectării, în condiții de acuratețe și conforme realității, a informațiilor referitoare la participarea adulților la învățarea pe tot parcursul vieții;

---

⁷ Conform **Proiectului de Strategie pentru învățarea pe tot parcursul vieții** elaborat de Banca Mondială, capitolul III. *Construirea unui sistem de învățare pe tot parcursul vieții în România*, subcapitolul 3.1. Intervenții privind coordonarea: “Promovarea campaniilor de conștientizare”.

- Dezvoltarea unui sistem de monitorizare a tuturor proceselor pe care le presupune desfășurarea activităților de formare profesională continuă a adulților;
- Dezvoltarea unui sistem de management al informațiilor colectate, care să permită evaluarea și identificarea de soluții privind desfășurarea în condiții optime a formării profesionale continue a adulților, dar și punctele slabe și amenințările care împiedică participarea adulților la învățarea pe tot parcursul vieții;

6. *Recunoașterea calificărilor*⁸

- promovarea unui act normativ care să permită recunoașterea calificărilor, a diplomelor și certificatelor dobândite, obținute atât în țară, cât și în străinătate;
- recunoașterea calificărilor profesionale prin aplicarea Directivei 36/2005 și la sistemul educației și formării profesionale va avea impact asupra încurajării mobilității, asigurând în același timp transparența sistemului național de calificări și referențierea acestuia la sistemul european;
- promovarea unui act normativ de elaborare a Registrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior, precum și a Registrului Național al Calificărilor Profesionale.

---

⁸ Conform **Proiectului de Strategie pentru învățarea pe tot parcursul vieții** elaborat de Banca Mondială, capitolul III. *Construirea unui sistem de învățare pe tot parcursul vieții în România*, subcapitolul 3.3. Intervenții privind reglementarea: “Recunoașterea calificărilor obținute în străinătate”.

IX. Concluzii

1. Sistemul național de formare profesională continuă a adulților se află într-un amplu proces de organizare și redefinire a principalelor concepte care stau la baza formării profesionale continue, proces condiționat și determinat în egală măsură de sarcinile asumate de România ca stat membru al UE în domeniul educației și formării profesionale, dar și de provocările ridicate și nevoile identificate deopotrivă ale pieței muncii, principalilor actori din sistem și mai ales ale participanților la învățarea pe tot parcursul vieții, adulții.

2. Promovarea principiului educației permanente prin învățarea pe tot parcursul vieții reprezintă pentru România o direcție de acțiune prioritară, dată fiind serioasa rămânere în urmă în privința participării la diferite forme de calificare, recalificare, specializare sau perfecționare profesională (de peste 5 ori sub media UE), cât și de dezvoltare socială și personală.

3. Se impune creșterea posibilităților de a obține o calificare, principalele grupuri vizate de programele de formare profesională continuă, finanțate din fonduri publice, sunt cele care nu au avut deja posibilitatea de a beneficia pe deplin de serviciile educației formale și au ca scop oferirea unei a doua șanse acestor grupuri de a obține o calificare recunoscută și de a contribui într-un mod semnificativ la dezvoltarea comunității în special și a societății, în general.

4. Dezvoltarea competențelor necesare și utilizarea lor în cel mai bun mod posibil sunt esențiale pentru a crește productivitatea, pentru a favoriza competitivitatea pe plan internațional și pentru a promova o creștere durabilă și favorabilă incluziunii în UE. În conformitate cu cercetările recente ale OCDE și ale Comisiei, nu numai educația formală, ci și formarea și competențele dobândite pe parcursul vieții profesionale cresc șansele de a găsi un loc de muncă. În plus, învățarea pe tot parcursul vieții crește posibilitatea de a beneficia de un loc de muncă mai bine plătit.

5. Dezvoltarea cadrelor naționale ale calificărilor, care pun mai mult accent pe rezultatele învățării cu consecințe pentru învățarea în rândul adulților, permit dezvoltarea rapidă a procesului de evaluare și recunoaștere a învățării non-formale și informale pentru grupurile dezavantajate.

6. Este esențial ca sistemele tradiționale să cunoască transformări, pentru a deveni mult mai deschise și flexibile, astfel încât cei care doresc să învețe să poată găsi căi individuale de învățare, potrivite pentru nevoile și interesele lor, și astfel, să profite cu adevărat de oportunitățile pe care le au pe tot parcursul vieții. Prin urmare, este nevoie de o serie de măsuri în sprijinul adulților care au părăsit școala, fără calificări adecvate, și care doresc să repornească sau să-și continue educația de bază, în orice moment, pe tot parcursul vieții lor. De aceea, aceste persoane trebuie sprijinite pentru a obține recunoașterea competențelor pe care le dețin și pe care le-au obținut în urma învățării non-formale și informale.

7. Monitorizarea sectorului se confruntă cu o serie de provocări, nu în ultimul rând cu diversitatea sa. În general, este nevoie de date fiabile, în timp util, la nivelul întregului sector de educație al adulților, pentru a permite realizarea unei evaluări informate cu privire la

punctele forte și slăbiciunile sale, precum și pentru a asigura fundamentarea politicii pe dovezi dar și pe faptul că se adresează nevoilor elevilor, furnizorilor, angajatorilor și altor părți cheie interesate.

8. Adoptarea strategiei naționale privind învățarea pe tot parcursul vieții (2014 - 2020) realizată de către Ministerul Educației Naționale cu sprijinul Bancii Mondiale, a specialiștilor, reprezentanților pieței muncii și a instituțiilor implicate va soluționa multe dintre problemele ridicate.

X. Plan de măsuri urgente pentru 2015:

1. Promovarea unei legi a formării profesionale continue a adulților, similară Legii educației;

2. Adoptarea Legii 132 privind organizarea și funcționarea comitetelor sectoriale;

3. Adoptarea unei Hotărâri de Guvern privind asigurarea calității în formarea profesională și diferențierea formării profesionale pentru nivelele 1-5 postliceal de 5-8 învățământ superior, precum și după tipul de curs de formare: perfecționare - calificare – specializare;

4. Adoptarea unei Hotărâri de Guvern privind Registrul Național al Calificărilor Profesionale – RNCP pentru meserii,

5. Promovarea prin ordin de ministru a noului RNCIS (profesii) ca parte componentă a RNC, alături de RNCP;

6. Promovarea prin ordin a componenței Consiliului ANC ca element de coordonare a formării profesionale a adulților;

7. Promovarea prin ordin de ministru a ROF al ANC, cu nouă structură rezultată în urma OUG 49/2014,

8. Crearea unui sistem de acreditare/autorizare a furnizorilor de formare profesională, sub coordonarea Centrului Național de Acreditare din cadrul ANC care să capete personalitate juridică distinctă prin modificarea Legii 1;

9. Sprijinirea formării profesionale pentru cele peste 1 milion de persoane fără studii obligatorii terminate prin crearea ocupațiilor cu calificare redusă, respectiv grupa 9 din COR, prin HG;

10. Sprijinirea tinerilor cu documente de absolvire recunoscute pe piața europeană a muncii: Pașaportul Europass generalizat, prin HG;

11. Promovarea învățământului postuniversitar de specializare în Legea educației care să conducă la specializări interdisciplinare pe piața muncii, conform ISCED 2013;

12. Dezvoltarea învățământului profesional postuniversitar de specializare ca factor al mobilității pe piața muncii și creșterea calității acestuia sub coordonare universitară, prin parteneriate public-privat, promovat prin ordin de ministru;

13. Dezvoltarea învățământului profesional preuniversitar și postuniversitar de specializare bazat pe standarde ocupaționale pentru educație și formare, promovat prin ordin de ministru;

14. Profesionalizarea educației și formării profesionale prin admiterea specialiștilor recunoscuți de piața muncii, fără titluri academice, în procesul de educație și formare, prin modificarea Legii 1;

15. Promovarea noii relații muncă – educație, ce se află în vizorul Comisiei Europene, ca soluție pentru rezolvarea șomajului și creșterea angajabilității;

16. Promovarea noilor domenii/calificări ale educației, conform ISCED 2013, prin HG.

ANC este pregătit să realizeze acest plan de măsuri în trimestrul I - 2015
ANC MULTUMEȘTE TUTUROR PENTRU SPRIJIN ȘI ÎNȚELEGERE.